

Petr Schnur: Třicet let privatizace a finančních škrťů ve zdravotnictví. Koronavirus - zrcadlo neoliberální Evropy

- CZ24 News | 25. dubna 2020

EU: Petr Schnur píše o tom, jaké stopy po sobě zanechalo třicet let privatizace a finančních škrťů ve zdravotnictví.

Kauza koronavirus překryla v těchto týdnech takřka všechny ostatní záležitosti, které jinak stály na každodenní agendě. „Covidová“ pandemie odsunula stranou Grétu a její klimatickou apokalypsu i novou migrační vlnu z Turecka via Řecko, zde s „malou“ výjimkou. Do Německa, konkrétně do Hannoveru, dorazila první várka tzv. mladistvých uprchlíků bez doprovodu, zato vybavených smartphony. Tak jako obecně platí i v tomto případě, že většina z nich nepochází ze Sýrie. Jak se do Turecka dostali, via Idlib to asi nebylo, o tom se nediskutuje, tak jako je tabu vyslovit nahlas všeobecně známý fakt, že rodiny vyšlou mladistvé na cestu v naději, že se Evropa smiluje a že budou později následovat na základě spojení rodin.

Překrýt, mediálně odsunout na vedlejší kolej ovšem neznamená vyřešit, v každém případě by moment narušené normality v sobě nese výzvu k zamyšlení nad sebou samým. Varianty jsou dvě. První by zůstala v zaběhnutých stereotypech, ta druhá by situaci využila k takřkajíc „hloubkovému vrtu“ kritické reflexe ve smyslu příčiny a důsledku. Pokusme se alespoň naznačit směr takové diagnózy na příkladu zdravotnictví.

Tzv. evropské smlouvy stojí na neoliberálním dogmatu „volného, ničím neomezeného trhu bez hranic“, privatizačním imperativu a společné měně bez ohledu na politickou, ekonomickou a sociální různorodost jednotlivých zemí. Základ byl položen v Maastrichtu a finanční krize 2007/2008 prokázala perverzní charakter systému založeném na vedoucí úloze spekulativního kapitálu. Zatímco vůdčí instituce Evropské unie spolu s MMF a jednotlivými vládami na čele s Berlínem zachraňovaly banky a podvodné spekulanty, dostaly státy striktní avízo: „šetřit, šetřit, šetřit a dále privatizovat“. Samozřejmě ne v oblasti zbrojení, jak názorně demonstrovala následná válka proti Libyi, ale ve zdravotnictví a celkovém veřejném sektoru. Nejvíce postihnuté byly Řecko, Itálie, Španělsko. Posledně jmenované zasáhla tvrdá privatizační palice v plné míře 2013, v Itálii byl po roce 2008 na nátlak Evropské komise a Evropské centrální banky počet nemocnic zredukován o 15 %. V severní Itálii, která byla virem nejvíce postižena, patří jedna třetina intenzivních lůžek privátním klinikám, o jejich využití se nejdřív musí vyjednávat. Ve všech třech zemích byl masakr veřejného zdravotnictví doprovázen radikální redukcí personálu v těch zdravotních zařízeních, které zbyly.

Tento trend, resp. ekonomicko-politická linie, samozřejmě platila i v ostatních zemích, její aplikace pouze neproběhla v tak drastickém tempu. Německo je skvělý příklad postupného rozkladu zdravotního systému sloužícímu občanům směrem k maximalizaci zisku privátních korporací. V letech 1991–2017 se počet nemocničních lůžek v SRN snížil o 168 383 – v situaci, kdy počet obyvatel díky masové imigraci přibývá. Ale i další čísla ukazují, že samochvalné poklepávání na vlastní ramena vzhledem k italským a španělským poměrům není nic jiného než sebeklam v nouzi. Zatímco v roce 1998 disponovalo Německo 2263 nemocnicemi, v roce 2017 jich zbylo již jen 1942. Aktuální jich máme 1750, tendence klesající, nicméně ani tento stav neoliberální šilence neuspokojil. Vlivná Bertelsmannova nadace vydala v létě minulého roku studii, ve které doporučovala zmíněný počet zredukovat na 600 (!). V této souvislosti není bez zajímavosti, že představená této nadace, která se může pochlubit úzkými vazbami do hospodářského, finančního a politického sektoru, Liz

Mohnová, patří k nejbohatším ženám na světě. Její dcera Brigitte je kromě jiného členkou dozorčí rady zdravotnického koncernu Rhön-Klinikum, předního privatizátora německých nemocnic.

Co se za těmito čísly skrývá? Již před dvěma roky chybělo Německu více než 17 000 pečovatelských sil, do roku 2025 stoupne při trvajícím trendu jejich počet na 112 000. Za posledních deset let ubylo na 10 000 nemocničních lůžek.

Třicet let privatizace a finančních škrtů zanechalo zřetelné stopy. A co kážou hlasy z vládní tribuny a jim poplatná media? Ti stejní, kteří dříve na národní i evropské úrovni vytvořili prostor privatizačním orgiím a prosazovali úsporná opatření, se dnes staví do pozice zachránců. O příčinách krize evropského zdravotnictví ani slovo. Zbývá otázka, do jaké míry jim to lidé spolknou.